КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН АНЫКТАМАСЫ

Жаран Айтбай Абдыкадыровдун өтүнүчүн өндүрүшкө
кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2018-жылдын 22-майы Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: Ч.О. Осмонова, К. Абдиев, Ж.И. Саалаев, сот отурумунун катчысы К.А. Аблакимовдун катышуусу менен жаран А. Абдыкадыровдун өтүнүчүн карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2018-жылдын 17-апрелинде жаран А. Абдыкадыровдун Кыргыз Республикасынын «Сот аткаруучулардын статусу жөнүндө жана аткаруу өндүрүшү тууралуу» Мыйзамынын 7-беренесин, 12-беренесинин 1-бөлүгүнүн 13-пунктун Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 93-беренесинин 3-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

А. Абдыкадыровдун пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын «Сот аткаруучулардын статусу жөнүндө жана аткаруу өндүрүшү тууралуу» Мыйзамынын 7-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык Башкы сот аткаруучунун Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңешинин макулдугу менен Кыргыз

Республикасынын Жогорку сотунун төрагасы тарабынан кызмат ордуна дайындалышы жана кызмат ордунан бошотулушу Конституциянын ченемдерине карама-каршы келет жана түшүнбөстүктөрдү жаратат. Анткени Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 93-беренесинин 3-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти Жогорку соттун курамына кирбейт. Ал эми азыркы кездеги коомдун сот бийлигине болгон ишениминин деңгээлин эске алганда, сот чечимдерин аткаруучу кызматты сот системасына бириктирүү туура эмес.

Ошондой эле, жогоруда аталган Мыйзамга ылайык Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаментинин башчысы Башкы сот аткаруучу деп белгиленген. Бирок иш жүзүндө мыйзамга ылайык жазылбастан, Сот департаментинин «директору», ал эми анын областтык башкармалыктарынын жетекчилери «Сот департаментинин Башкармалыгынын башчысы» деп аталып жүрүшөт. Арызданууучунун айтымында, мындай аталыштардын ортосунда чоң айырмачылыктар бар жана алар талаштарды жаратышат.

Андан тышкары, А. Абдыкадыров өз өтүнүчүндө «Сот аткаруучулардын статусу жөнүндө жана аткаруу өндүрүшү тууралуу» Мыйзамдын 12-беренесинин 1-бөлүгүнүн 13-пунктунун «аткаруу иш-аракеттеринин өндүрүш процессинде зарыл болгон учурларда соттук приставдарга жардам үчүн кайрылууга укуктуу» деген ченеми түшүнбөстүктөрдү жаратып, мыйзамдардын аткарылышына терс таасирин тийгизүүдө, анткени Кыргыз Республикасында соттук приставдар жок деп белгилейт.

Жогоруда баяндалган жүйөлөрдүн негизинде, арызданууучу аталган Мыйзамдын 7-беренесинин, 12-беренесинин 1-бөлүгүнүн 13-пунктунун Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 93-беренесинин 3-бөлүгүнө болгон карама-каршылыгы тууралуу түшүндүрмө берүүнү сурануда.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун

Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья Ч.О. Осмонованын маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык Конституция тарабынан таанылган укуктар жана эркиндиктер алар тарабынан бузулуп жатат деп эсептелсе ар бир адам мыйзамдын жана башка ченемдик укук актыларынын конституциялуулугун талашууга укуктуу.

Бул конституциялык орнотмодон жарандардын жана башка жеке, юридикалык жактардын мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар менен Кыргыз Республикасынын Конституциясынын экинчи бөлүмү менен каралган адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктери бузулган же бузула турган учурда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына кайрылуу укугу пайда болору келип чыгат.

Бирок, арызданууучунун талабы Кыргыз Республикасынын Конституциясы менен таанылган адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктеринин бузулуусуна негизделбестен, талашылып жаткан ченемдердин Кыргыз Республикасынын сот системасынын негиздерин аныктоочу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 93-беренесинин 3-бөлүгүнө негизделет. Өз кезегинде жарандар жана башка жеке, юридикалык жактар талашылып жаткан ченемдердин конституциялуулугун текшерүү жөнүндө маселени Кыргыз Республикасынын Конституциясынын экинчи бөлүмү менен каралган адамдын жана жарандын конкреттүү укуктары менен эркиндиктеринин бузулушун көрсөтпөстөн, конституциялык түзүлүштүн негиздери тууралуу конституциялык талаптарга ылайык келүүсү жагынан кое алышпайт.

Ошентип, кайрылууда келтирилген талаптар Кыргыз Республикасынын Конституциясынын экинчи бөлүмү менен каралган адамдын жана жарандын конкреттүү укуктары жана эркиндиктери менен тутумдаш байланышта турбайт жана талашылып жаткан ченем менен алардын бузулушун

көрсөтпөйт, демек, жаран А. Абдыкадыров каралып жаткан өтүнүчтө баяндалган талаптардын алкагында кайрылуу субъекти боло албайт.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 2-пунктуна ылайык эгерде кайрылуу тиешелүү эмес органдан же жактан (субъекттен) келип түшсө жана кайрылууда билдирилген талап Конституциялык палатанын кароосуна караштуу болбосо судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 2-пунктун, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Жаран Айтбай Абдыкадыровдун өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Өтүнүч жана ага тиркелген материалдар арызданууучуга кайтарылып берилсин.

3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы: Ч.О. Осмонова

К. Абдиев

Ж.И. Саалаев

№ 21-о